

УДК 316

П. Сівчук

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

МАНІПУЛЯЦІЇ ГРОМАДСЬКОЮ ДУМКОЮ ЯК ФАКТОР ПОЛІТИКИ

P. Sivchuk

MANIPULATION OF PUBLIC VIEWS AS A POLITICAL FACTOR

Характерною особливістю сучасної політичної ситуації в Україні є масове використання політичних маніпуляцій громадською думкою як в повсякденному політичному житті, так і під час виборчого політичного процесу. Політична маніпуляція як системі засобів духовно-психологічного впливу на поведінку і масову свідомість широких верств населення з метою досягнення певних цілей, це не є щось надто специфічне і використовується досить широко в різних країнах, як розвинутих, так і тих що розвиваються.

Реалії вітчизняної політичної ситуації в тому, що маніпуляції влади стали чи не найважливішим фактором політики, її функціонування і збереження. Низький рівень політичної культури суспільства і його громадян, криза політичної влади і політичних еліт, відсутність позитивних результатів діяльності влади в інших сферах суспільного життя, крім політики, соціальна аномія тощо постійно підштовхували владу здійснювати маніпулятивні заходи з метою забезпечення хоча б мінімальної електоральної підтримки.

Технологічно легко впливати на громадян, якщо в суспільстві склалися такі обставини як низький рівень життя людей, відсутність реального народовладдя, диференціація і відсутність єдності, нав'язана штучна система цінностей та ідеалів, нестабільність, криза, війна, страх, невпевненість у майбутньому.

В таких умовах досить легко нав'язувати свої ідеї, бачення, ідеали і цінності, здійснювати ідеологічний, психологічний і технологічний вплив на свідомість і поведінку людей, спекулюючи в тому числі і на проблемах, що виникли в результаті власної політики. Маніпуляції в політиці – це спекуляції на людських емоціях, переживаннях, почуттях, уподобаннях і страхах. Такі важливі проблеми суспільного життя як конфлікт і військові дії на Сході України, міжнаціональні і міжрелігійні стосунки і конфлікти, питання статусу і функціонування мови, соціальні проблеми і протиріччя, зовнішньополітичні пріоритети стали об'єктом політичних маніпуляцій, впровадженню у свідомість громадян, під виглядом об'єктивної інформації спотворених, викривлених суджень, що породжували страх, ненависть, тривогу, агресію. З іншої сторони замовчувались проблеми корупції, деіндустріалізації, соціального захисту, низького рівня життя, стану освіти, культури, медичного обслуговування.

Політичні маніпуляції, спекуляції і демагогія найбільш ефективні в соціально-економічно нестабільних суспільствах. Свідомо чи несвідомо розрахунок політичної влади і старих еліт був спрямований на підтримання перманентної нестабільності шляхом повільного вирішення існуючих проблем і продукування нових з метою досягнення максимального електорального ефекту напередодні виборів. На шляху до виборчих перегонів був підготовлений вагомий арсенал політичного маніпулювання.

Науковцям в сфері політології, соціології та політичної психології необхідно буде докласти ще багато зусиль, щоб пояснити вітчизняний парадокс феномену результату виборчого процесу. На виборах президента країни переміг кандидат, який взагалі нічого конкретно не говорив, не висловив ясного бачення шляхів розвитку суспільства, не проводив в сучасному розумінні виборчої компанії, уникав дискусій та обіцянок, а виборці йому повірили і віддали переважну більшість своїх голосів за нього.

З однієї сторони стало зрозуміло, що суспільство дало негативну оцінку демагогії, маніпуляціям і спекуляціям, з іншої сторони перемога дісталася кандидату, виборча кампанія якого була реалізацією певного політтехнологічного плану, стратегії, і тієї ж маніпуляції, тільки більш витонченої і непередбачуваної.